

TELEGRAFUL ROMÂNUL.

Telegrafu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretu prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. car pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

N^{ru} 104. ANULU XX.

Săbiu, in 30 Decembre 1872. (11 Ian. 1873.)

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Român”

Cu inceputulu anului 1873, se deschide prin acestă prenumeratiune nouă la acestă foia.

„Telegrafulu Român”, va estă că și până acum de două ori pe săptămână Joi și Duminică. — Pretu abonamentulu pre anulu întregu e:

Pentru Săbiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trani și Monarchia austro-ungurésca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani și strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu întârziă cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugămu a se scrie curatu, și în locu de epistole de prenumeratiune recomandămu on. publ. avisurile postale, **(Posta-Utalyány. — Post-Anweisung.)** că împreunate cu spese mai putiene și că mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumeratiune la

Editora „Telegrafulu Român” in Săbiu.

Cu numerulu acestă încheiămu anulu alu XX. pentru că sa începemu cu anulu în care vomu intră anulu XXI alu diurnalulu nostru. Că sa mai deregemu și sa mai înfrumsetiămu programă diurnalulu nostru, dupa cum vedemu ca e pe aiurea obiceiulu, noi credemu ca nu e de lipsa. Cine a celitu cu atentiune cele scrise în tinsulu, deca voiesce, pôte sci ce programa are; cine nu scie, deschida colonele sele din trecutu, pentru ca ele suntu în potestate și la dispusetiunea publiculu și convinga-se, deca programă noastră a fostu și este natiunale, deca a avutu ea mai putiena séu mai multa grigă de interesele natiunale, deca au urmaritu ea cu sinceritate și consecuentia ferircirea poporulu român.

Este adeveratu ca o astfelu de programa cum e a noastră este cea mai onerosa. Ea nu permite frasele de parada, sub care sa se pôta ascunde veninulu nimicirei intereselor ce apara, și de aceea, precum amu pututu vedé în trecutul mai recentu, nici nu procura la momentu o sãnele multimei; vine inse tempulu mai târziu, cându convingerea cea adeverata, spriginita de fapte, face adeverulu și drepteata invedereate și acestă séu spre bucuria séu spre intristarea generala, precum adeca a fostu primita séu despretiuita îndigitarea unei desvoltări ratiunale a unei programe de diurnal.

Premiindu cele de mai susu noi despre tinentă noastră n'avemu nimică de dîsu, decâtu ca vomu procede pre cararea pre care amu procesu și până acum.

Sperămu ca anulu în care vomu intră preste două trei dile va oferî unu materialu diur-

nalisticu și mai fecundu din causă sinodulu ce se va tiené în primavéră venitoră și a congresulu care se va tiené în tómnă venitoră.

Săbiu 28 Decembre.

Scirile mai însemnate din lumea cea mare politica au ajunsu a fi mai rari că de alte dâti. Diurnalistică se ocupa, în mare parte a ei, și astadi cu alocutiunea papei și cu descoperirile francese.

În legatura cu ceste din urma se respandise faimă, ca contele de Boust va trebui sa se retraga și dela postulu seu de ambasadoru din Londonu, dara acestă se vede acum din „Wiener Abendpost”, ca a fostu în adeveru numai o faimă gôla.

Între Serbiă și Turciă s'au escatu diferentiile din cestiunea drumulu de feru. „N. Fr. Presse”, carea nu ne da totu-déună și garantia despre adeverulu sciriloru sele, spune ca Serbiă arméza, cu alte cuvinte, ca Serbiă are de cugetu a deslegă cestiuni de feru cu armă în mână.

Dupa cum voru vedé cetitorii în cele ce reproducemu în altu locu din „Tribună” din Berlinu, Thiers presiedintele republicei, e unu diplomatu care imităza multu papismulu. Cu tôte aceste, anulu nou, dupa calendariulu gregorianu, se pare a fi adusu o schimbare în natură diplomatiei sele. Inviatiunea ce a datu guvernulu seu comandai unei năi franceze ce se află în apropiarea Romei: sa gratuleze papei și guvernulu italianu a causatu retragerea ambasadorulu Bourgoing dela curtea papei. Urmatiorulu lui Bourgoing, Courcelles se dice, ca a rostitu cuvinte înainte lui Antonelli, a cardinalulu, încātu chiaritatea tinentei lu Thiers fatia cu Vaticanulu numai lasa nimică de doritu. Courcelles a datu curiei sa întielega, ca Franciă nu voiesce că tocmă acum sa se strice cu Italiă, ci din contra, și ca curiă sa nu mai cugete la restabilirea puterei lumesci a papei, căci acestă s'a finitu pentru totu-déună.

Carlistii în Spaniă inca nu suntu estérminati. Clironomulu rusescu a fostu reu bolnavu. Acum merge spre bine.

Din Chislehurst vine scirea, ca Napoleon III a muritu în 9 Ian. c. n.

Cetimu în „la Gazette des étrangers” dela 1 Ianuariu 1873:

În privința șgomoteloru privitoru la drumurile de feru din Luxemburgu, „le Bien public” din Brusselă dice:

„Credemu ca suntemu detri a invită pre guvernulu sa bage bine de séma. Liniele Luxemburgese suntu nisce drumuri strategice de o înalta importantia; n'amu puté câtusi de putienu consinti că ele sa fia ocupate, chiaru indirectu, de Prussiă, fără a lipsi dela detoriele ce ne impune neutralitatea fatia cu Franciă.”

Fără îndoiéla ca „le Bien public” are dreptate, inșă d. de Bismark va sci sa-i probeze ca fortiă priméza dreptulu.

Guvernulu elenu disolvandu cameră pentru cestiunea minelor dela Laurium, acestu actu e consideratu că o isbire a constitutiunii, că unu pasu cătra guvernulu personale. Dni Bulgaris și Comunduros au tinentu consiliu spre a-si regulă în modu definitivu conduită loru în fatiă acestei loviru de statulu parlamentar.

Afaceri confessiunale.

Iera avemu dinainte-ne o afacere, carea s'aru tiené de alti seculi, dara numai de alu nostru no, o afacere de proselitismu. Noi scimu ca „Federatiunea” și „Gaz. Transilvaniei” iera ne va luă în

nume de reu, căci primimu corespondința de mai la vale, dara afara de împregiurarea, ca noi nu avemu sa ne orientămu nici dupa gustulu uneiă, nici dupa gustulu celei-alte, mai vine împregiurarea, ca deca densele au obligamente de a nu vatemă „Stă noire”, carea este unu clientu fragedu alu ultramontanismulu, apoi noi avemu obligamentulu sacru de a radică vocea totu-déună de câte ori vedemu amenintiate în teresele natiunale. Este dreptu ca noi nu strigămu că farișeulu ca amu aparatu de două ori pre săptămână „autonomiă” Transilvaniei, dara este de alta parte iera dreptu, ca noi amu strigatu de atâti ani și amu admoniatu pre românii din Transilvaniă sa nu se prinda în lătiulu séu sa nu se înglode în nomolulu în care au caditu amagiti de vocile „Federatiunii” și „Gazetei”.

În fatiă celoru petrecute, simtiendu ca implinimu o detorintia, facemu sa urmeze corespondința cu observările adause din parte-ne.

Hunedôră, 24 Decembre 1872.

Mai suntu ôre și astadi naivi de aceiă, cari iau de nimicuri agresiunile ce suntemu osenditi a le suferi din partea proselitismulu ultramontanu? Deca cum-va mai suntu, credu ca casulu ce-lu voiu enară acum va alungă ilusionile din capulu ori cărui român întregu și nevatematu de coruptiunea epidemiei moderne adeca a proselitismulu. Casulu ce-lu voiu enară va aretă ca cele scrise de corespondintele din tieră Bârsei suntu numai o palida și forte modesta descriere a împregiurârilor nôstre cu ultramontanii; cu tôte ca Ddieu sa-i tiena condeiulu, pentru ca avurămu mangaierea a vedé, că în fine totu se află ômeni, cãri nu trecu cu vederea calamitătile, fără de care noi amu puté fi, deca nu aru fi între români atâtiă, de aceiă ce se îndese a tiené și ei cu mână de còdă papistasiloru!

Sa vinu ad rem. În comună Salasiulu de susu din Valea Hatiegulu, mai demultu tempu, nisce mâni nevedute au atitiatu neîntielegeri între poporulu gr. or. de acolo și între preotulu gr. or. alu aceleia-si comune. Protopreshiterulu gr. or. din Hatiegu Ioanu Ratiu a încercatu în mai multe rânduri a complană diferentiile escate. Inse la încopatu pareau în desiertu tôte încercările pentru ca abiă eră comună liniscita și iera isbucneau neîntielegerile. În fine inse totusi s'au mulcomitu ômenii și credeamu ca pacea și liniscea s'au asiediatu în Salasiulu de susu: preotulu de pricina n'a mai fostu conturbatu în servitiile sele nici în biserică, nici afara de biserică, cu unu conventu domniă armoniă cea mai buna între elu și poporu.

Că din seniou vine scirea, ca ordinariatul gr. cat. din Lugosiu aru fi reclamatu dela ministeriulu reg. ung. de culte și instructiunea publica pre cei ce aveau diferentiie cu parochulu loru că pre uniti cu biserică papista și pre lângă acestiă și o biserică din cele două ale gr. orientatoru, cu tôte ca unitii au ună inca prea spatiôsă pentru numerulu capetelorulu lor.

Ce e mai multu și mai momentuosu în afacerea acestă, este, ca ministeriulu reg. ung. ordină o comisiune mixta și pre câtu suntemu informati, cu totală ignorare a Consistoriulu gr. or. respectivu în unu modu cu totul unilateralu.

Suntemu curiosi a sci rezultatulu comisiunii acesteia, deca ea se va realisă vr'odata, căci nu credemu ca autoritătile nôstre bisericesci voru suferi o astfelu de insulta, întocmă că pre tempulu persecutiuniloru celoru de trista memoriă.

Lucrorile precum vedemu devinu totu mai interesante și cei cari bucina cu bucă plina liberalismulu și indiferentismulu religiosu și cari striga pre tôte tonurile sa ne radicămu preste diferentiile confessiunale, — le atitia totu mai tare. Ôre putévomu și noi esclamă fatia cu aceste fapte mangite ale părții uniute: Dabis Deus his quoque finem,

séu ne va ajunge pre noi finea noastră deodată cu finea infestațiilor acestora ruinate.

Unu indiferent de mai înainte.

Nóve ne vinu scrii mai din multe părți ale archidiecesei, cari arata ca se simte o miscare extraordinaria in toate părțile unde se afla cătu de putieni români gr. catolici, carea sémene cu inceputa unei lupte nóve pentru inmultirea credinciosilor catolici-apuseni. Cumca cutremurul acestu nu vine numai din B l a s i u séu L u g o s i u se vede și din cele publicate de unadi in „Egyházi Kézl.“ și reproduce și de noi, și apoi din alocutiunea papei, carea a facutu sgomotu asiá de mare in diuaristicá européna. Papismulu in lupt'a sea contra libertátiei are lipsa de terenu. Unde și cum sa-lu castige, de acést'a nu intréba elu nici odata.

In astfelu de impregiurári serióse, pentru ca serióse sunt, pentru ca ele coprinde in sine o epoca, carea va decide intre libertatea spiritalu și jugulu intunerecului, atragemu atentiunea, acelei părți din inteligentiá nationale, ce inca nu s'a vendutu ultramontanismului, asup'r'a turburárilor ce se pregatescu, cá sa le infrenám si sa le tienemu in limitele ce li se cuvine și sa nu inundeze natiunea cu o catastrofa mai rea cá cea dela 1700.

Cá sa nu créda cine-va ca noi vedemu și unde e albu, negru, vomu reproduce ceea ce se scrie in „Tribun'a“ din Berlinu, unde ómenii sunt in pusețiune de a vedé si mai limpede lucrurile decum le vedemu noi in provincie. Iesuitismulu se apuca de puterniciá dílei spre a dá peptu cu ei și a castigá terenu, și apoi ei sa nu faca incercári acolo, unde naivitatea, simplitatea și obscurantismulu pregatescu instrumentele pentru lucrarea lor.

Eata ce dice „Tribun'a“ din Berlinu despre iesuiti :

„D. de Bismark a crediutu cu naivitate ca dreptulu si fortia sea i voru fi de ajunsu spre a se luptá in contr'a iesuitilor : pentru momentu inse d. de Bismark nu mai e presiedinte alu consiliului de ministri din Prussia, pána cându va fi ce-va si mai putienu.

„D. Thiers e mai finu. D. Thiers, liberulu cugetatoriu, se pléca pána josu inaintea clerului și cu toate acestea aru avea celu mai largu câmpu de bataia. Spera sa invinga pre clericali prin violencia, și in adeveru ca ore mai totu atát'a violencia cá si unu popa (cat.). Dara si d. Thiers se insiéla. In contr'a clericalilor nu e decâtu unu midilocu de aperature, resbelulu pre fatia, sustienutu de fatia intregi lumi si silindu pre toti ómenii de onóre a se pronuncia pentru o partida. Numai luptandu astfelu, si luptandu in acela-si tempu in tota Europ'a, iesuitismulu va puté fi resturnatu, iesuitismulu care-si atribue o dominatiune infalibile asup'r'a sufletelor si asup'r'a corporilor.

„Gazel'a Transilvaniei“ in revista din nr. 100 ne spune lucruri de totu frumóse, cari ne aduc aminte de dísa : vai voue . . . ca puneti sarcini pre umerii ómenilor pre cari voi nici cu degetulu nu le atingeti, . . . De aceea toate câte voru díce voue . . . sa faceti, faceti, iera ceea ce facu ei sa nu faceti. — Eata ce dice „Gaz. Tr.“ :

„Invetiaturile Mantuitorului sunt invetiaturile fericirii popóreloru. Christosu ne invétia sa ne iubim, sa ne ajutam, sa ne luminam unulu pre-altulu, elu ne spune, ca suntemu toti frati si cá frati trebuie sa fimu liberi si egali intre noi. Cei ce déra iubescu pre frati ajutama pre cei urmariti si seraci, luminéza pre cei lipsiti de conosciinta, cei ce se lupta pentru libertatea si egalitate in lume implinescu si urméza preceptelor lui Christosu si suntu fi sei adeverati, iera acei'a cari lucra numai in folosulu lor propriu, cari urescu, seducu si desbinu pre frati, cari se conjura in contr'a libertátiei popóreloru, le apasa si subjuga : acei'a nu suntu crestini adeverati, suntu mai rei cá pagánii, cáci sub masc'a crestinismului insiéla lumea, calca in pecióre totu ce e dreptu si sántu.

Dara vai celor'a dela cari vine reulu si zizani'a in lume, cáci Christosu a invetiatu si recomandatú iubirea si concordia, si in acestu semnu lumii lumin'a conosciintei si a binelui a resaritu !“ —

Gur'a peccatorului adeveru graiesce !

Românii si sasii.*)

S a b i i u in Decembre

In nrulu 2962 din 21 Nov. „N. Fr. Presse“ (diurnalulu egemonistiloru din Cislaitani'a) intr'o cosp. din Pest'a in fói'a de diminétra in contr'a

*Acest'a este articolulu din „Reform“ care l'amu promisú si publiculu nostru in nr. 102; traducerea este a „Gazetei Tr.“

locuitorilor români in genere si in specie a celoru din fundulu reg. — pre dreptu numitu pamentu sasescu — pre lánge o scandalósa intortocare de fapte si falsificarea cea mai cutediátore a istoriei, se cuprinde astu-feliu de incriminári si calamai, încátu in interesulu adeverului nu le potemu lasá fára respunsu ; si ne tienemu de cea mai sacra obligamente a deculá acestea incriminári nefundate. Amu recursu la „generositateá redactionei l. „N. fr. Pr.“ rogându-o a ne dá locu de aperature in colónele, unde furám atacati. Inse indesiertu, cáci sub pretestulu, ca refruntarile nóstre (dovedite cu documente oficiali) suntu de cuprinsu necalificatu si intentionédia a duce in retacire opiniunea publica, ni se denegá cererea. De aci róga pre redactionea „Reformei“, cá sa priméscu acést'a refruntare in colónele diurnalului seu, dupa ce „Press'a“ alu cárei corespondinte elu va fi avutu tendinti'a a insiéla opiniunea publica, lo a denegatu acést'a. De aci urmédia asiá :

„Inainte de toate respingemu cu indignatiune dela noi scandalósele prepuse, cá cum poporulu românulu alu Ardélului aru fi fii mai pucinu fideli patriei si monarchiei si civi mai pucinu gat'a la sacrificia decâtu „sasii.“ Istoria impártiale a patriei nóstre a scriu pre paginele sele, cumca românii transilvani atátu sub principii de mai nainte câtu si sub acum gloriosu dominant'a dinastia si-au versatu sángele pentru tron si patria in resbele nonumerate, cu toate ca pentru acést'a fidelitate si resemnatiune de regula s'au premiatu altii, pentru cari si-au versatu sángele, si preste acést'a s'au folositu acestu sacrificiu numai, cá sa-i apese politicescu si din punctulu de vedere alu culturai. E adeveru, ca românii nu se potu fáli cu o culturá atátu de inaintata (cá sasii) pentrucu tocm'a medilócele, ce ducu la acést'a cultura, de comunu li se subtragea si denegá de ei. Nici ca e asiá demultu acelu trecut, cându maestrului sasu nu-i érá iertatu a primi invetiacei de românulu, numai pentru cá nu cum-va sa iéssa, pentru tota lumea, vre-unu profesionistu românulu, si cându P. O. universitate a natiunei sasesci in 1793 a amblatu la pragurile imperatului Iosifu II, cu rogare, de principiu totu atátu de liberalu, cá convicitatea introdusa sa se curme si ori-ce locuitori nesasi sa se eschida dela indreptatiunea de a-si cástiga ori ce felu de proprietete.

Déca corespondintele resp. din Pest'a se incumeta a afirmá, ca in fundulu regiu n'au fostu decâtu numai români servitori si caratori de apa, lu indrumámú simplémentu la privilegiulu Andrianu din 1224 si la documentulu regelui Ladislau din 1453, pre care si insisi sasii le producu cá titlu de dreptu, si care marturisescu, ca incorporarea dominiului Talmaciului din comitatulu Alb'a-Superióre in teritoriulu celoru 7 judetie se facu in acelu scopu, „cá marginele tierei de lánge strimtur'a Tornului-rosiu sa se póta mai securu aperi prin românii locuitori in tienuturile confinarié.“

Testulu documentului mai díce, ca toate urbile si locurile ingremiate sa se bucuru de toate acele drepturi si privilegia, de cari s'au bucuratu si le-au esecutatú din tempurile vechi pána acum urbile, satele si maieristele pre teritoriulu VII judetie („et praefata castra, torris, villa“) Indrumámú mai incolo pre domnulu corespondinte la noti'ia aceea fórté nimerita, cumca pre pamentulu sasescu séu mai bine, in fundulu regiu, nici odata n'a esistatu urbariu, din care logic'a consecintia e, ca acei'a n'au potutu fi iobagi, deci nici iobagi români, si asiá locuitori de limb'a romána ai fundului regiu dupa dreptu si lege tocm'a asiá au trebuit sa fia cetátieni liberi, cá si sasii. Cumca ore consideratu-s'au intru adeveru asiá, si cu deosebire, unde e vorb'a de dare de bani si de sánge, acést'a sa ilustréza intre altele de acea impregiurare, ca sum'a de 100,000 fl. a trebuit sa se adune pre calea inscrierei spre a se inarendá dominiulu Fagarasiului pre 99 de ani dela regin'a Mari'a Teresi'a, si tota sum'a s'a esecutatú (incassatu) atátu dela palaturile sasesci, câtu si dela cea mai din urma coliba románéscu, si asiá — considerându ca inca de atunci locuiau in fundulu regiu cu multu mai multi români decâtu sasii — cáscigarea dominiului nationalu Fagarasiu se póte multiami in cea mai mare parte ajutorári romániloru. Déca n'aru fi asiá, atunci pontulu 10 din ordinationea aulica din anul 1791 sub nr. 5803, prin care din partea imperatului Iosifu II., care de securu a fostu de sentimente neamtiesci si n'a avutu intentiunea de a apesá cultur'a germána, li se restitui (sasiloru) bunulu asiá numitu sasescu nationale, care fusese incameratu din caus'a „nefidelei administra-

tiuni“, si modulu de administrare alu venitului acestui fundu s'a determinatu cu strictetia, aceea ordinatione numai si numai de dragulu româniloru, de securu neprotegiati de principe, n'aru continé aceea decisiune categorica, ca „partea restante dupa platierea speselor pentru administrarea veniteloru si dupa dapurarea imprumutelor cercuali sa se folóséscu spre radicareá si repararea bisericelor si a scóleloru atátu in comune sasesci câtu si románesci etc.“ („ut proventus et erigendas vel restaurandas scholas etc.“)

Si unde faptele vorbescu atátu de tare, acolo ei incusa pre românii fundului regiu, ca esti'a aru fi avutu de cogetu a rapí banulu sasescu (dara in adeveru cine l'a rapitu ? Not'a R.) Pentru ce ? — Pentru ca sasii, folosindu-se cu intétire de turburá-rile din anul 1850, pre cându deregatoriile sub starea de asediú nu cunoscea natur'a acestui bonu, pre care chiaru dupa decisiunea universitátiei sasesci nationali dato 17 Maiu, o numimu proprietate comuna a celoru 11 cercuri istorice din fundulu regiu, fára de deosebire de natiune ori confessiune, pentru ca sasii in confusiunea 1850, asiá dicendu, câtu te intorci intr'unu pecioru, prefacura acestu bonu din unulu, ce érá comunu, intr'unu bonu confessionalu (evang.) si in modulu acestu peccatoru pre lánge scribarea pre facia a dreptului se folosira de acestu bonu neconfessionalu singuru numai si eschisivu spre dotarea scóleloru lor confessionali. Deci dara, déca românii si cei-alti locuitori nesasi din fundulu regiu staruiescu seriósu, cá si scólele loru sa sporéscu, dupa cum pretinde stadiulu culturai de astadi si déca pentru aceea le arunca in facia post'a la rapire, e o calumnia, aceea, care se deóchia pre sine insasi, o incusa, care tocm'a cade pre sasi si nici decâtu pre români din fundulu regiu. De altmentrea, cumca sasii adese-ori si cu deosebire ou ocaziunea bataliei franceso la inceputulu seculului alu XIX si-au doveditu in modu laudabilu loialtatea si alipirea-si cátra tronulu, ce pre atuncea érá fórté periclitatu : e fapta cunoscuta. Asiá d. e. in anul 1806 au pusu natiunea saséscu 2000 de ómeni pre pecióre spre inmultirea poltiei civile permanente cu laudabila promptitudine la sacrificiu si cu o cale au instituitu si o ceta insurectionale sub nume de „prim'a trupa de voluntari sasi“; curendu dupa aceea inse in 1809 al't'a asemenea a dóu'a-óra si preste acést'a si o trupa de calareti, toate aceste din spesele sele.

Cumca inse acést'a dare importanta de bani si sánge nu o au acoperitu numai sasii singuri, ci in cea mai mare parte românii din fundulu regiu, se vede destulu de chiaru din urmatoriulu conspectu respectivu :

Materiale necesare de alimentatiune si de ajutoriu atátu pentru contingentulu manentu de politia radicata in 1806, câtu si pentru trup'a voluntarilor sasi s'a culesu in natura si in bani cu párti egali dela toate jurisdictionile ; si la scaunulu Mercuri s'au inrolatu :

a) la politia civile permanente 61 români si 10 sasii.

b) la prim'a trupa saséscu 98 români si 29 sasii. — Si, ca românii din fundulu regiu, numiti de dlu corespondinte din Pest'a servitori si portatori de apa, la a dóu'a trupa saséscu de voluntari au reprezentatu ei celea mai mari procente, se vede din unu cerculariu alu comesului sasescu de atunci br. Bruckenthal, adresatu jurisdictioniloru, (1809 Maiu 14 Nr. 550), in care cu deosebire se pune accentu pre impregiurarea : ca „de ore-ce sasii pretutindenea arata pucina aplecare cátra ea (arm'a) si pre lánge aceea se totu rarescu la numeru : voluntariii sa se inroleze din mass'a româniloru, cáci ei si asiá se primescu sub flamur'a saséscu.

Pentru sacrificiulu aici memoratu, adusu de români cu bani si sánge, s'a datu multiamita in anii 1807 si 1831 prin unu autografu imperatescu — sasiloru, numai sasiloru.

Cumca românii pretindú mai multu dreptu decâtu sasii e o fictiune ridicula, ei — si acést'a ori ce omu nepartiale si prudente nu le o va luá in nume de reu — nu voiescu alt'a, decâtu numai drepturi politice egali, fára de a voi sa periclitéze esistinti'a statului, séu tocm'a a formá statú in statú, prin unu municipiu cu capu de U si care totu-si va sa se védia cu unu capu, spre ce aru starú universitatea nationale saséscu.

Ca românii intrecu pre sasii cu numerulu de siguru insisi românii nu au ce face decâtu póte ca dóra caus'a acestei impregiurári diace in sistem'a de

doi copii a sasilor, și cea ce se atinge de referințele de posesiune, s'arū poté informá mai bine d. cor. despre cincimea sea, deca privea mai afundū in conspectulu respectivu despre sumele de dare, cari le platescu pre anu pre sém'a statului nu sengeratecii, ci toti sasii fundului regiu pre de o parte, și de alta parte români.

Fórte nenimerita este provocarea cor. la ordinațiunile lui Wenkheim, pentru ca tocm'a acelei ordinațiuni multiamescu sasii, ca d. e. in adunanti'a scaunale a Săbiului in — care scaunu (—) locuiescu 86,917 capete, dintre carii numai 25,126 suntū sasi — forméza majoritatea, pentru ca tocm'a in urm'a ordinațiunei acesteia alui Wenkheim cetatea dupa împreunarea ei contra naturale cu comunele rurale e indreptatita a alege jometate din reprezentanti la adunanti'a. Totu acestu casu are valóre și pentru districtulu Brasiovlui, și totu-si dicu, ca români suntū aceia cari prin instructionile lui Wenkheim cele fórte întiepte impartasindu sa dea avantajiri, totu mereu voiescu a ocupá mai multu terenu.

O logica cá ast'a arare-ori se poté audí in vieția, și cu atátu mai pucinu a se ceti intr'o fóia.

Deca inse corespondentele din „Neue fr. Presse“ prin apesarea instructionilor lui Wenkheim are de cugetu a ne aretá, ca comunele din scaunele filiali alu Talmaciului și Selistei s'au indrumatu la scaunulu Săbiului și politicescu și administrative, de care s'au tienutu inca din seculi, și comunele dominiului Branului la districtulu Brasiovlui, de unde as-mene din seculi se administréza politicescu până astadi, până cându diet'a aru ordiná o împărțire administrativa mai corespondentióra, atunci a doveđu corespondentele o ignorantia demna de compătimire, cu privire la celu mai de aprópe trecutu alo fundului regiu. Pentru ca cându in anulu 1864 s'au ascernutu din partea regimului de atunci, amicū sasilor, la diet'a provinciale din Săbiu o ordinațiune, prin carea aru fi sa se faca o împărțire noua administrativa in M. principatu Transilvani'a, corifeii sasesci cu dlu superintendentulu actualu Teutsch in frunte au fostu aceia, cari nu numai s'au multiamitu cu aceea, cá comunele supr'a-memorate sa se tienă de autoritáțile Săbiiane, ci au mai ascernutu și o decisiune a minoritáției datata din 9 Oct. 1864, prin care postescu cá sa se ingremieze jurisdicțiunei Săbiiane și 10 comune din comitatulu Clusului și alu Dobăcei și pre deasupr'a și Regnulu sasescu din comitatulu Turdei. Si de aci se vede, ca prin instructionea lui Wenkheim s'au implinitu o pofta fierbinte a sasilor, manifestata inca cu 8 ani mai înainte de aceea, comunele Talmaciului și ale Selistei, precum au fostu anecstatu și dominiulu Branului la municipiulu Săbiului, (pamentu sasescu).

Aceea dorintia a corespondentelului, cá, abatendu se dela legea municipale și comunale, sa se sustiena și pre venitoriu censulu horopositoriu alu românului cu scopu, cá români și pre viitoriu sa se pota apesá atátu in jurisdicțiune (municipiu) cátu și in comuna, — e cu multu mai monstruosa in golatatea navitáției se, decâtu sa fia demna, cá omu cu cugetu dreptu si tmanu sa o mai refrunte.

Este intru adeveru o specia de cinismu, care sternesce gréția, care inse n'are dreptu de a pretinde, cá sa ne ocupámu mai multu cu ea.

() In casu de asiá simplemente paremu (respingemu) o cutediare cá acést'a, care plesnescu in faci'a principiului libertáției și concredemu judecat'a asupr'a estui lucru opiniunei publice celei sanetóse.

Asiá e, români comitu acelu pecatu de statu, ca nu ceru dreptu separatu municipalu și comunalu statutaru pentru fundulu regiu, ci sa multiamescu cu aceea, cá sa se estinda legea generale municipale și comunale și asupr'a fundului regiu.

Deca legea generale are scaderi — nici ca se néga — sa se indrepte — inse nu postescu, ca sa tracteze cu ei mai bine, decâtu se trateza cu alu ver-care ciye alu statului, cá fundulu regiu sa se faca teatru de experimente promovátóre de dorintie separatistice municipale și comunali nationali. Deca prin dorinti'a acést'a a lorū voiescu români sa faca statu in statu, pregátésca-se, cá sa auda cele mai aspre judecáti, asupr'a astoru feliu de dorintie separatistice.

Orestia in 24 Decembre 1872.

(Alegerea de deputatu a lui Vodianeru, și repararea turnului bisericei greco-orientala !)

Diariulu „Kelet“ se ocupa de multe-ori cu afacerile orasielului nostru. Asiá si in Nr. 271

aduce o corespondinti'a dta 22 Novembre n. c. subscrisa de unu nume mistificatu „Szászvárosi“ in care cu deosebire plánge ratacirile și gresielile unguriloru ca au alesu de deputatu dietalu pre jidanulu Vodianeru ; aduce inainte ca in ce sperantie frumóse basate pre promisiuni góle, se legan'au Orasthienii (unguri) inainte de alegere, și acum din multe promisiuni ca va dá pentru casin'a ungrésca de ici 12,000 fl. pre 12 ani fára interese etc. nu se implinescu asiá dicendu nimicu ; și uniculu meritu care si-lu atribue Vodianeru cu infintiarea casei de pastrare, nu e a lui, ci a altoru ómeni banosi Brül et comp.

Intr'altel dice corespondentele „Szászvárosi“ ca Vodianeru nefiindu siguru despre aceea ca români luá-vorū parte activa la alegeri ori voru fi passivi a trebuitu sa căscige pre fruntasii (főbjeit) români pentru caus'a dreptu, și i-a și succésu, in urm'a cărei acum'a biserica romána e frumósa pre din afara.

Acést'a espressionu tendentiósa nu se poté întielege altmintrelea decâtu ca reparându-se turnulu bisericei gr. or. tocm'a in anulu acést'a, acést'a reparatura s'a facutu cu banii lui Vodianeru. Comitétulu parochialu a bisericei gr. or. de aici a cáru presiedinte e subscrisulu, respinge cu indignatiune ori-ce presupunere ca reperarea turnului bisericei nóstre aru stá in ce-va legatura cu alegerea de deputatu dietalu alui Vodianeru, séu ca biserica nóstra aru fi primitu vre-unu cruceriu din banii ce i-a împărțitu intr'o parte și intr'alt'a spre a-si căscigá mandatulu de ablegatu.

Fiindu ca ungorii cari se vedu amaru insielati in acceptárele lorū ne suspicióneza și credu ca turnulu bisericei nóstre nu s'aru fi potutu repará deca nu aru fi tramisu Iehov'a pre fiulu lui Israilu Vodianeru cá sa ajute poporulu din Oresthia, ne vedemu constrinsi a aretá onoratului publicu întâiu operatiunea finantiála prin care s'a reparatu turnulu — care de altmintrelea nu va fi de mare interesu — și a dóu'a unele date despre alegerea de deputatu a istetului Vodianeru.

1. Voru fi trei ani de dile de cându mai in tóte siedintiele comitetului parochiale cându unu membru cându altulu facú aretare ca turnulu nostru se afla asiá intr'o stare rea încátu deca nu-lu vomu coperi din nou, mai târdiu ne va constá mai multu, pentru ca plóua prin pleu, scândurile suntū tóte putrede și lemanulu celu tare inca va trebui sa se strice.

Nici unulu nu erá in contra reparárei, fára bani nu se poté repará.

In siedinti'a comitetului din 17 Octobre 1869 Nr. 52 s'a desbatutu o operatiune finantiála prin care s'aru poté căscigá bani, adeca cá sa se provóce crestiniū nostri a dá bisericei bani improtu dara fára interese, până atunci până cându va fi biserica in stare a plati.

Acestu conclusu s'a facutu cunoscutu poporulu, care dupa obiceiū promite usioru și implinescu anevoia ; vediendu-se comitetulu încátu-va siguru in privinti'a baniloru in 5 Maiu 1872 a incheiatu contractu cu maestrulu de cladiri Iosefu Richter ca pentru unu pretiu de 1000 fl. sa începá repararea turnului in 1 Iuliu și până in 1 Augustu 1872 sa-lu dee gaț'a, avendu densulu a dá totu materialulu de lemnu, pleu, feru etc. și acum'a turnulu e gaț'a.

Fiindu ca s'a deoisu reparatur'a turnului, și s'a incheiatu contractu intr'unu tempu cându inca nime nu visá ca va veni unu Vodianeru sa fia alesulu Orasthieniloru urméza prea frescu ca repararea turnului nostru nu sta nici intr'o legatura cu alegerea lui Vodianeru.

Dupa ce va sói domnulu „Szászvárosi“ acést'e, credu ca nu se va mai superá pre biserica nóstra ca e frumósa pentru ca banii, cari erá sa-i capete densulu și consortii densului, nu suntū in turnulu bisericei nóstre.

2. Ce se atinge de alegerea lui Vodianeru aceea s'a intemplatu in modulu urmatoriu : Venindu Vodianeru la Oresthia s'a adresatu mai întâiu la matadorulu unguriloru de aici Dr. Danielu Leszai, acést'a la inceputu a fostu in contra lui Vodianeru, mai târdiu inse s'a induplecatu nu scimu acum de poterea cuventului séu din alté motive ? și intr'o conferint'a ungrésca a propusu alegerea lui Vodianeru.

O parte insemnata a fostu in contra acestui candidat, inse o parte din oponenti credendu multeloru promisiuni ca Vodianeru i va pune in pecióre cu poterea baniloru sei, s'a invoitu ; ceea-lalta parte și anume cei cu adeverata ambitiune nationala des-

gustati de o atare procedura, adeca ca drepturile politice, și anume unulu dintre cele mai momentóse drepturi, sa se venda pre bani, s'au retrasu, și asiá candidat'aru lui Vodianeru s'a primitu, și acum e secretu publicu ca nu pentru alte merite a candidatului, ci numai pentru draguti de banisfori. Dr. Leszai Danielu conducatorulu unguriloru care cá medicu si-a căstigatu merite nedisputavere pentru poporatiunea Oresthiei și cu deosebire cá omu politicu pentru ungori a reposatu, acestu semnu de stuma și reconoscinti'a la aretatu publiculu Oresthiei la inmormentarea cea grandiósa la care a asistatu in unu numeru cum nu s'a mai pomenitu in orasielulu nostru. Ca inmormentarea densului s'au ingropatu și multe secrete din alegerea lui Vodianeru, sed de mortuis non nisi bene.

Dupa mórtea lui Leszai se vorbescu ca s'aru fi aflatu între scrisorile densului o insemnare in care sta ca scól'a nóstra gr. or. aru fi primitu dela Vodianeru 2000 fl., iera protopopulu nostru Nicolau Popovicu 3000 fl. acést'a o afirma unu barbatu betránu in a cáru cuventu nu este iertatu a dubitá, de óre-ce e probatu de omu cu distinsa onóre și incredere.

Cumca Vodianeru aru fi căstigatu pre fruntasii româniloru și pentru aceea a remasu acést'a in passivitate, precum vorbescu corespondentele mascatu „Szászvárosi“, despre acést'a nu scimu mai multu decâtu ca domnulu protopopu Nicolau Popovicu cu ginerele d-lui domnulu Michaelu de Dobo a avutu visite, contra-visite, consultári etc. cu Dr. Leszai și cu Vodianeru, dara cá aceste visite și consultári sa le fi facutu pentru cá sa remána români in passivitate și in interesulu bisericei nóstre séu ca prin ostenelele și meritele d-lorū ni-amu fi reparatu turnulu la biserica acést'a nu e adeveratu, și corespondentele din „Kelet“ gresiescu și e de presusu ca gresiescu cu voi'a cându se impedeza de turnulu bisericei nóstre pentru banii cari nu i-a capetatu ungorii, cari cu mascatulu „Szászvárosi“ dimpreuna a alesu pre Vodianeru.

Români din acestu cercu de alegere nu au luatū parte la alegere in urm'a conclusului conferintiei nationale (!) din Belgradu ; iera de cum-va unii s'au folositu de acést'a passivitate intr'alta directiune, acést'a nu a facutu in interesulu bisericei nóstre, ci din contra biserica nóstra are dauna mare din aceste faime, pentru ca poporulu nu voiescu a contribuí cum a promisū, traindu in aceea ratacire ca turnulu nostru — dupa spuselē unguriloru — s'a reparatu cu banii lui Vodianeru.

Comitetulu bisericei e silitu acum a urdi procesu asupr'a acelor'a cari au promisū ajutoriu și acum lu denéga ; acesta procedere silita a comitetului aduce multe neplaceri și multe stricaciuni bisericei.

Cumca la alegerea lui Vodianeru a ajutatū și banii e lucru constatatu, pentru ca reprezentantele acestui'a advocatulu Rainai prin scriitorulu seu Szolnitski a împărțitu mai multorū alegatori români din Pricasu cáte 2, 5, 10 fl. precum erá și alegatoriulu, numai cá sa duca tiedul'a la urna pre care tiedula erá scrisu numele Vodianeru și Schuller până cându erá sa-lu bata Pricasenii, și o si patia deca nu o luá de tempuriu la sanetós'a ; acum a facutu Pricasenii aretare la magistratu pentru ca a voitū ai corumpe cu bani, cercetarea curge asiá cum mergu tóte lucrurile pre la noi, adeca cam incetu.

Vedi dle „Szászvárosi“ asiá a-ti alesu dvóstra ungorii pre Vodianeru, și acum ve impedeati de biserica nóstra, care nu are nici unu amestecu cu politic'a dvóstra cea sióda.

Ve rogámu dara pre viitoriu dati-ne pace, și nu mai scutura-ti de turnulu bisericei nóstre, sa nu vada pre capu ; destula stricaciune ne a-ti facutu cu faimele respándite intre poporulu nostru, suntemu datori a plati o mie de fiorini și până acum nu amu potutu aduná nici dóue sute fiorini ; până vomu incassá bani prin procese neplacute membri comitetului parochiale suntū siliti a dá din hozonariulu lorū spre a-si implini obligatiunea data facia cu maestrulu Iosefu Richter, care până acum a primitu 700 fl.

Aceste suntū fruptele alegerei lui Vodianeru și a faimeloru respándite din partea unguriloru, cari au alesu pre Vodianeru și s'au insielatu in acceptárele lorū.

Dr. A. Tincu
presiedintele comitetului
parochialu.

Bintintiu, 20 Decembre 1872.

Domnule redactoru! Me rogu sa aveti bunatate de a dá locu in pretiuita fóia ce redigetii, urmátórelor intemplantii, din care sa se convinga publiculu cum se aplica in comitatulu Unedórei constitutiunea.

In 27 Decembre 1872 st. n. venindu dlu solgabireu **Keresztes Sándor**, cerculu Geoagiului de josu, in comun'a nóstra Bintintiu spre alegerea antistelui comunale, a juratilor etc. numai decátu pre la 10 óre dopa ce s'au adunatu poporulu, cea mai mare parte románi si vre-o 6 arendasi magiari, ca nu suntu mai multi, incepú in limba magiara a spune ca pentru ce au venit in comuna. Firesce ca l'au priceputu numai cei vr'o 6 magiari, si in fine inse au inceputu a vorbi si romanesce, cáci l'amu auditu dicendu: „no vómeniloru amu esitu aici afara cá sa facemu alegere astadi de biro, kisbiro si jurati, asiá eu voui denumi o comisiune, care impreuna cu mine sa ne sfatuimu pre cine sa punemu la candidatia“. Luádu solgabireulu pre cei 4 membri, 2 magiari si 2 románi au intratu cu densii intr'o casa deosebita si atát'a s'au totu intielesu cu densii, incátu bietii románi asudase instrádu pre toti locuitorii dearendulu din comuna, cá dóra va primi pre cine-va in list'a candidatiloru impreuna cu cei 2 magiari pre cari curandu iau fostu denumitu solgabireulu. Tristu lucru ca tóta incercarea celor 2 membri románi din comisiune au fostu zadarnica pentru poporulu románu, de óre-ce solgabireulu nu au voitu sa primésca pre nimenea románu in list'a candidatiloru.

Vediendu in fine solgabireulu, ca pre poporulu románu nu-lu póte amagi, la propunerea unii membru magiaru din comisiune au alesu si pre unu románu, care románu au mai fostu antiste comunale si a fostu remasu datoriu cu vre-o câte-va sute de fl. din contributiune, care suma au platit'o comun'a pentru densulu, si apoi acest'a sa suplínésca numerulu de alu treilea candidatu fatia cu cei 2 magiari pusi in candidatiune. Sermane poporule románu! ce ai de a face acum'a? Pre la 4 óre dopa amédi s'a inceputu alegerea antistelui comunale. O parte din poporulu románu s'au otaritu cá sa candideze si sa de voturile la románu, macaru ca iau mai arsu inca odata, o parte n'au votatu de felu, cei mai multi s'au si departatu. — Ce se vedi, candidator'a au duratu pána pre la 7 óre sér'a.

Fiindu si parochulu nostru localu **I. B. Otobanu** alesu cá membru de incredere la conscrierea voturiloru, magiarii alergau in tóte pártile tramitendu dopa toti evreii din comuna, pre unii iau sculat din patu cá sa vina si sa de voturile la candidatul magiaru **Berévoy László**. Observandu acésta ilegalitate parochulu **I. B.** cá membru de incredere au disu: *Me rogu domniloru sa inceteze odata aceste negociári! ce alegere e acést'a? Ce dreptate? Atunci solgabireu fiindu tempulu inaintatu pre la 7 óre sér'a incheia protocolulu candidatiunei; dicendu cátra poporu cá sa mérga acasa; pentru ca acum s'a ispravitu candidatiunea si nu se mai face alta candidatiune si rezultatulu lu va spune diminéti'a. Resultatulu, ce se vedi, románulu au capetatu 16 voturi, Berévoy László 15 si Grászik Jóséf 4.*

Cu tóte ca majoritatea voturiloru au capetatu románulu, diminéti'a pre la 8 óre fiindu magiarii si evreii toti in cas'a alegerei de fatia, si din partea romániloru numai chiaru 4 ómeni, provóca pre ómeni basandu-se pre §. 82 din legea comunala solgabireu, ca de óre-ce majoritatea voturiloru nu au intrunit'o nici unulu dintre candidati, si asiá se face alta alegere intre **Berévoy László** si **Petru Stefanescu**. Cu acestea se si incepú a dóra alegere, dintre cei patru románi 2 plecara in comuna spre a aduce ómeni la darea voturiloru, parochulu **I. B.** si judele fostu au remasu aci. Magiarii si evreii intr'uno patariu de óra detersa cu totii voturile la candidatul magiaru **Berévoy László**. Románii sosira mai târdu, si asiá intrandu unulu dopa altulu in cas'a de votisare, detersa votulu la candidatul románu.

Solgabireulu vediendu ca poporulu románu da voturile la candidatul románu, au inceputu a desmentá pre ómeni, dicendu; ca cine da votulu la **Petru Stefanescu** sa fia respundietoriu pentru densulu decá va remané iera datoriu cu contributiunea.

In numele poporului adunatu se sculá parochulu **I. B.** si facú cátra solgabireu unele intrebári

ca pentru ce au pusu astfelu de ómeni in candidatiune si ca §. 82. din legea comunale nu are intielesulu acel'a pre care lu explica d. solgabireu si decá se face alta alegere sa binevoiesca a primi alti individi in candidatiune pre cari i postesce si i recomanda poporulu intregu.

Solgabireulu incepú cu larma asup'ra parochulu ba lu amenintiá ca decá va mai cutediá a vorbi ce-va lu va si inchide. In furia sea vediendu ca poporulu alege pre omulu lor, si cá nu cum-va sa rétésa iera cu majoritatea voturiloru incheia protocolulu de alegere ne mai primindu pre nimenea dintre románi cá sa voteze, spunendu ca au trecut 1/2 la 10 óre si nu mai este iertatu nimeniu a intrá in casa. — Firesce ca decá pre románi nu iau mai lasatu sa voteze au reesitu jude **Berévoy László** din **Gelmaru**, si asiá noi nu avem acum antiste comunale in loco, ci in **Gelmaru**, cu tóte ca legea prescrie ca antistele trebuie sa aiba domiciliulu in comun'a unde e alesu.

Deocamdata me marginescu pre lángá atát'a, cá sa se constatede si inaintea publiculu románu, ca cum aplica solgabireulu prin comitate legea, ca cum voru uni secui si magiari a practisá fratietaea si cum se persecuta poporulu románu nevinovatu si in fine cum iubescu secuii pre románi.

Remánu alu d-vóstre stimatoriu.

Unu martor u.

A p'a **Vinerei**, 2 Ianuaru 1873. st. n.

Domnule redactoru! Cu placere vinu a comunicá o impregiurare momentósa si de mare progresu pentru románi, cáci in fapta fondulu scolaru a comunitatei **Vinerea** esista, dicu esista primindu epitropia bisericesca si scolara pre lángá cuitantia cele 600 fl. v. a. — pre bas'a ordinat. magistratulu urb. seau. dt. Orasthia 25 Oct. 1872 nr. 2612 in legatura cu emisulu comitalu dt. 11 Oct. 1872 nr. 244 — destinate dejá spre acestu scopu filantropicu din cass'a alodiala spre administrare cá unu fondu de sine statatoriu.

Diu'a primirei fu o di de serbatóre rara si plina de bucuria pentru **Vinereii** si bravii inainte mergatorii lor cu asfelu de esemple marinimóse, cari se petrecu in presentia pré on. d. protop. alu seauului **Oresthiei Nicolau Popovicu**, care nu-si pregetá a se infatisá in persóna de o parte spre a duce in deplinire acestu actu solemnu, iera de alta parte pentru censurarea ratiotiniului bisericescu.

Parintele protopopu si face dispositiunile necesarie cá capitalulu primitu in suma de 600 fl. v. a. sa se elocuedie pre lángá garantia si ipoteca sigura cu 10% si a se administrá cá fondu de sine statatoriu. Óre acestu fondu scolaru prin ingrigire si manipulare acurata si conscientiósa nu va inflori? si nu va prosperá? mai dubietedi, dle **Balomiri**, in esistintia lui? Nu e de imitatu acestu faptu moralu ce tientesce spre progresare si spre unu venitoriu ferice?

Unu románu.

Varietáti.

* * Civilii románi ai universitatei din **Clusiu** au onóre a invitá pre onorat'a redactiune a „**Telegr. Rom.**“ la serbarea „**preserei anului nou 1873**“, ce va stá din unu concertu impreunatu cu dantiu si se va tiené in 31 Decembre st. v. (12 Ian. 1873 st. n.). Venitulu curatu va servi: „de inceputu la unu fondu pentru o scóla romána de fetitie infiintanda in **Clusiu**“. Pretiulu intrárei 1 fl. de persóna. Inceptulu la 7 óre sér'a. (In sal'a otelului „**Biazini**.“) **Clusiu**, in 4 Ian. 1873.

In numele comitetului:

P. Isacu.

NB. Domnij cari voru a conferi binevoiesca a-si adresá epistolele la „**Comitetulu arangiatoriu**“, cancelari'a in casele parochiali gr. cat. strad'a **Cárhunilor** nr. 158.

Bilete se potu schimbá pre lángá aretarea acéstei invitatiuni la cancelari'a comitetului in 12 Ian. a. c. dela 10—12 a. pr. iera sér'a la sala dela 6 óre incepundu.

P R O G R A M 'A.

1. Cuventu de deschidere, tienutu de presiedintele comitetului **P. Isacu**.
2. „**Frumseti'a tieiei mele**“ poesia declamata de autorele ei **G. Scridonu**.

3. „**Auditi acolo**“ esecutata de corulu vocale.
4. „**Sioldanu vitézulu**“ monologu teatralu de **Alessandri**, reprezentatu de **D. Cristea**.
5. Disertatiune, rostita de autorele ei **J. Torcu**.
6. „**Proscrisulu de Bolintineanu**“ esecutata de corulu vocale.
7. „**Sentinel'a romána**“ de **Alessandri** declamata de **B. Olteanu**.

8. „**Mái Tataru**“ esecutata de corulu vocale.
9. Cuventu de inchidere de presiedintele.
Urméza dantiulu durádu pána diminéti'a.

La 12 óre in pausa intregu publiculu presentu va salutá anulu nou prin intonarea imnului nationale „**Destépta-te románe**“.

— (Exploatari de paduri). In districtulu **Nasaudulu**, comunele districtoali au arendatu pádurile din munti la banc'a anglo-ungarica pre 80 de ani sub conditiunile urmátórie; 1 ca pádurile sa se manuedie dupá legile forstierice; 2 pentru fia-care júgeru folositu de pádure se solvédie societatea in primii ani câte 47 fl. m. a., ér mai târdu si mai multu; 3 societatea se ceoblégó a cladi in scurtu tempu un'a cale ferata dela **Clusiu** la **Nasendu**, unde sa fia curtea trenului, si de aci la **Siceava**; 4 pentru, cá sa se póte conto si in favórea nationalitátei, societatei sa nu fia iertatu a aplicá alti lucratori, decátu románi si italieni. Credemu, ca **Nasendenii** nu voru remané afara din aceea societate de exploatare, ca-ce s'aru cai in seculi, ne fiindu si din ei cátu de multi membri. — „**Gaz. Tr.**“

ad. Nr. 272/1872.

Concursu.

Pentru veduvita parochia **Hárseni**, in protopresbiteratulu gr. or. I alu **Fagarasiulu** se escrie prin acést'a concursu, cu terminu pána la 31 Ianuaru 1873 a. c.

Namit'a parochia consta din 76 familii, cu 388 suffete; emolumentele suntu câte o ferdela ovesu, si câte o di de claca de fia-care familia; cum si veniturile stolare indatinat de crestini.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au sa fia teologi abs. de confessiunea gr. or.; si concursurile sele — in sensulu Statutulu organicu proveidute cu documentele necesarie bine instruate, voru avé a le asterne subscrisului, pána la terminulu susu aretatu.

Fagarasiu, 14/26 Decembre 1872.

Petru Popescu,
Protop.

Cu intelegerea comitetulu parochialu.
(2—3)

Concursu.

Stationea parochiale de a III-a clasa din comun'a **Mercurea** este vacanta, pentru reintregirea ei se publica concursu pána in 15 Ianuaru 1873.

De parochia acést'a suntu impreunate urmátórele emolumente:

a) 300 fl. v. a. solviti de cass'a comunale.

b) usitatele venite stolare dela 140 familie. —

Doritorii de a ocupa acésta parochia, au sa-si inainteze cererile lor, instruate conformu Stat. org., — subsemnatulu seauu protopopescu pána la terminulu prefiptu.

Mercurea, in 15 Decembre 1872.

In contielegere cu comit. parochialu.

Scaun. prot. gr. or. alu tractulu **Mercurea**.

Ioanu Drocu,
adm. prot.
(2—3)

Edictu.

An'a, **Ioanu Comanicu Rafirie**, de rel. gr. or. sotia legitima a lui **Mateiu Sebesianu** de rel. gr. cat. din **Veneti'a** inf. in district. **Fagarasiulu**, carea de unu ann si 6 luni, au parasitu cu necredintia pre barbatulu — nesciundu-se loculu aflárei ei; se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu ann dela datulu de fatia, sa se presenteze inaintea forulu matrimoniale subscrisu in persóna; cáci: la din contra, procesulu incaminatu de susu-numitulu ei barbatu, se va otári si in absentia ei, pre bas'a SŞ. canóne. —

Fagarasiu 18/30 Octobre 1872.

Forulu matrimonialu gr. or. alu tractulu protopresbiterala alu **Fagarasiulu** I.
(2—3)